

۱- کلمه‌ی «افسانه» در کدام بیت، نقش «مسند» ندارد؟

- (۱) ده روز مهر گردون افسانه است و افسون
 (۲) خود بدیدید ای خسیسانِ زمن
 (۳) کبودکان افسانها می‌آورند
 (۴) مرمرا افسانه می‌پنداشتید
- روزی به جای یاران فرصت شمار یارا
 که شما بودید افسانه، نه من
 درج در افسانه‌شان بس سرّ و پند
 تخم طعن و کافری می‌کاشتید

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۳، افسانه، مفعول است.

۲- کدام گزینه، جمله‌ی چهار جزئی دو مفعولی است؟

- (۱) تهمینه پسرش را سهراب نامید.
 (۲) باران هوا را سرد گردانید.
 (۳) مادر کودک را غذا داد.
 (۴) حافظ خودش را رند می‌داند.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. توضیح آن که همه‌ی گزینه‌ها جمله‌های چهار جزئی هستند که در میان آنها فقط گزینه‌ی ۳ گذرا به دو مفعول (کودک و غذا) است بقیه‌ی جمله‌ها چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند هستند.

۳- کدام یک، جمله‌ی چهارجزئی «گذرا به مفعول و مسند» است؟

- (۱) اسرار عارفان، در این مثنوی بی‌مانند نهفته بود.
 (۲) قافله‌ی بلخ او را از خراسان به سوی بغداد می‌برد.
 (۳) عمق فکر و قدرت بیان او را شایسته‌ی تحسین دید.
 (۴) عطار هم مثل بهاء الدوله و یارانش به شعر سنایی علاقه می‌ورزید.
- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. که نهاد جمله محذوف است و ارکان دیگر آن ذکر شده است.

۴- در کدام گزینه هر سه نوع فعل (ساده- پیشوندی- مرکب) وجود دارد؟

- (۱) عطار نسخه‌ای از مثنوی اسرارنامه را که اثر دوران جوانی او بود و مثل الهی‌نامه معرفت و حکمت دربرداشت، به این کودک الهی هدیه داد.
 (۲) رستم اکنون بر سر این سهراهی نافرجام قرار گرفته است و هیچ آفریده‌ای توانایی حلّ مشکلش را ندارد. آیا او برنده خواهد بود؟
 (۳) رستم باید حکم خردمندان را بپذیرد! بند را هم بر دست بزهکاران و بندگان برمی‌نهند و او نه بنده بوده است و نه بزهکار.
 (۴) رستم بند برنهادن بر دست خود را رسمی نوآیین می‌خواند. نگرانی او از این است که نویی بخواهد انسانیت انسان را تهدید کند.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فعل ساده: بود / فعل پیشوندی: دربرداشت / فعل مرکب: هدیه کرد.
 تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: قرار گرفته است: فعل مرکب / ندارد و خواهد بود: فعل ساده

گزینه‌ی «۳»: بپذیرد: فعل ساده / برمی‌نهند: فعل پیشوندی / بوده است: فعل ساده

گزینه‌ی «۴»: می‌خواند: فعل ساده / است: فعل ساده / بخواهد: فعل ساده / کند: فعل ساده

۵- در کدام گزینه «فعل مرکب» وجود دارد؟

- ۱) پس از چهار ساعت راه پیمایی به مقابل کاخ‌های داریوش و خشایارشا خواهیم رسید.
- ۲) این دقت و صداقت در بیان، تاریخ بیهقی را از دیگر آثار تاریخی متمایز می‌سازد.
- ۳) پیوستگی ابیات و حیات و حرکت شاهنامه، موضوع را به صورتی جاندار و مؤثر فرا می‌نماید.
- ۴) شاهنامه ملّتی را نشان می‌دهد که در راه آزادی و شرافت و فضیلت تلاش کرده‌اند.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «نشان می‌دهد» فعل مرکب است. در همین گزینه، «تلاش کرده‌اند» نیز دیده می‌شود که فعل مرکب نیست، بلکه فقط «کرده‌اند» در معنای «انجام داده‌اند» آمده و «تلاش» مفعول آن است. تشریح گزینه‌های دیگر: گزینه‌ی «۱»: «خواهیم رسید»، فعل مستقبل از مصدر رسیدن و ساده است. / گزینه‌ی «۲»: «می‌سازد»، فعل ساده است و متمایز «مسند» است. / گزینه‌ی «۳»: «فرا می‌نماید»، فعل پیشوندی است.

۶- کدام عبارت از نظر علایم نگارشی نیاز به ویرایش ندارد؟

- ۱) عوامل مهم تربیت عبارت‌اند از: خانواده، مدرسه، معلم، اجتماع، کتاب و
- ۲) برای درست نوشتن باید واژگان مناسب اسم - فعل - قید و صفت را خوب بشناسیم.
- ۳) دکتر محمد معین - مولف فرهنگ معین - با سه زبان آشنایی داشت: عربی، فرانسه و انگلیس.
- ۴) مجتبی مینویی به سال ۱۲۸۲ ه - ش متولد شد و خاندان وی از علمای طراز اول تهران بودند.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی دوم، بین کلمات اسم، فعل، قید و صفت که اسناد واحدی دارند معمولاً ویرگول (،) می‌آید. در گزینه‌ی سوم، هر جا کلمه یا عبارتی به عنوان توضیح، در ضمن جمله یا عبارتی دیگر آورده شود، ویرگول قرار می‌گیرد (دکتر محمد معین، مولف فرهنگ معین،...) در گزینه‌ی چهارم، بعد از هر حرفی که به صورت نشانه‌ی اختصار به کار رفته باشد معمولاً نقطه (.) می‌گذارند (ه.ش)

۷- کدام گزینه جمله‌ی سه جزئی با مفعول می‌سازد؟

- ۱) سرودن
- ۲) چرخیدن
- ۳) بالیدن
- ۴) وزیدن

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. از بین مصدرهای فوق فقط سرودن به مفعول احتیاج دارد (چه چیزی را سرودن؟).

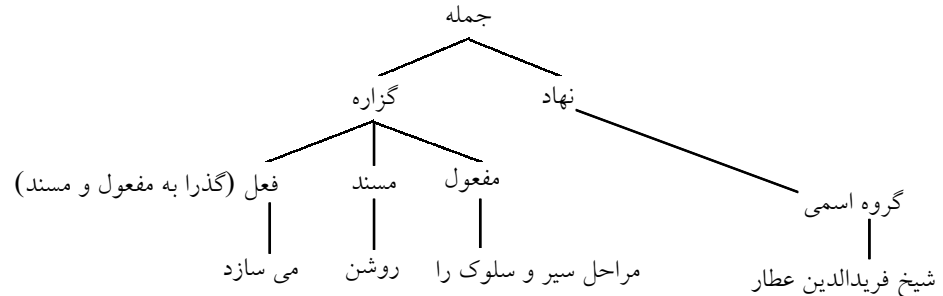
۸- نوع جمله‌ی «شیخ فریدالدین عطار نیشابوری، آفریننده‌ی مثنوی عرفانی منطق الطیر با بیان این داستان تمثیلی، مراحل

سیر و سلوک را در سفر سی مرغ به سوی سیمرغ، روشن می‌سازد.» چیست؟

- (۱) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم
 (۲) سه جزئی گذرا به مفعول
 (۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
 (۴) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ساختمان اصلی جمله پس از سپردن وابسته‌ها و متمم‌های اختیاری که قید به شمار می‌آیند، چنین است:

شیخ فریدالدین عطار مراحل سیر و سلوک را روشن می‌سازد.

اگر دانش‌آموزان با نوع فعل‌ها آشنا باشند و گذرا بودن فعل را بشناسند به سادگی و تنها با نگرستن به فعل پاسخ خواهند داد. مثلاً در این «تست» اگر بدانیم که «ساختن» به معنی گرداندن جمله‌ی چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند می‌سازد کافی است.

۹- کدام گزینه درست است؟

- (۱) خط، یکی از توانایی‌های ذهن انسان است.
 (۲) خط، یکی از اصلی‌ترین بخش‌های زبان و گفتار است.
 (۳) یادگیری زبان و گفتار، نیاز به هوش و حافظه و مدرسه دارد.
 (۴) خط و نوشتار، ذاتی و طبیعی انسان نیست.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۱۰- جمله‌ی «من موضوع سخنرانی را از دوستم پرسیدم.» جمله‌ی چند جزئی است؟

- (۱) سه
 (۲) دو
 (۳) چهار
 (۴) پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. « $\frac{1}{1}$ من موضوع سخنرانی را از دوستم پرسیدم.» چهار جزئی با مفعول و متمم است.

۱۱- جمله «خوشبختانه بهرام از مسافرت دوازده اصفهان به تهران آمد.» چند جزئی است؟

- (۱) دو جزئی
 (۲) سه جزئی استثنایی
 (۳) چهار جزئی با متمم
 (۴) سه جزئی با متمم

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فعل ناگذر دارد.

۱۲- کدام گزینه، جمله‌ی سه جزئی با متمم است؟

- (۱) بچه‌ها در بسترشان خوابیدند.
 (۲) هیچ آزاد اندیشی با حقیقت نمی‌جنگد.
 (۳) جامعه‌ی با فرهنگ سعادت‌مند می‌شود.
 (۴) چراغ‌ها را روشن کردند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این جمله: هیچ آزاداندیشی = نهاد، با حقیقت = متمم اجباری و نمی‌جنگد = فعل (گذرا به متمم)

۱۳- جمله‌ی «این طریقه هنوز هم در ترکیه پیروان زیادی دارد.» چند جزئی است؟

- (۱) ۳ جزئی با مسند (۲) ۳ جزئی با مفعول (۳) ۴ جزئی با متمم و مسند (۴) ۴ جزئی با متمم و مفعول
 گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. کوتاه شده‌ی جمله چنین است «این طریقه، پیروان زیادی دارد.» که جمله‌ی سه جزئی گذرا به مفعول است و متمم آن اختیاری است.

۱۴- در کدام گزینه فعل مرکب وجود ندارد؟

- (۱) او مادرش را دوست دارد.
 (۲) دانش‌آموز کتاب را مطالعه کرد.
 (۳) خورشید زمین را روشن کرد.
 (۴) حمید از خواسته‌هایش چشم پوشید.
 گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۱۵- جمله‌ی اصلی در عبارت «ایرانیان در همه‌ی ادوار حاکمان ستمگر را به واسطه‌ی ظلم‌شان، یار شیطان می‌دانستند.» چه نوع جمله‌ای است؟

- (۱) چهارجزئی گذرا به متمم و مسند
 (۲) سه جزئی گذرا به مفعول
 (۳) چهارجزئی گذرا به مفعول و متمم
 (۴) چهارجزئی گذرا به مفعول و مسند
 گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ایرانیان: نهاد / حاکمان ستمگر را: مفعول / یار شیطان: مسند / می‌دانستند: فعل /

۱۶- کدام گزینه، از نظر قواعد نگارش درست است؟

- (۱) مقاله‌ای که دوستم آماده کرده بود، را خواندم.
 (۲) گروه شکست خورده از روحیه‌ی بدی، برخوردار بود.
 (۳) رهبریّت این گروه موسیقی، بسیار مؤثر است.
 (۴) من از شنیدن سخنانش، خوشحال شدم و بهره بردم.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. علت نادرستی سایر گزینه‌ها: گزینه‌ی (۱): نشانه‌ی «را» باید بلافاصله بعد از مفعول بیاید: «مقاله‌ای را ...». گزینه‌ی (۲) «برخوردار» برای صفات مثبت به کار می‌رود نه منفی (روحیه‌ی بد). گزینه‌ی (۳): کلمه‌ی فارسی «رهبر» نباید با «یت» که عربی است، همراه شود.

۱۷- عنوان کدام‌یک از آثار زیر با استفاده از یک مصراع یا بخشی از یک شعر معروف انتخاب شده است؟

- (۱) تنفس صبح (۲) بحر در کوزه (۳) نون و القلم (۴) آزادی مجسمه

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. عنوان «بحر در کوزه» برگرفته از شعر معروف مولاناست:
 گریزی بحر را در کوزه‌ای چند گنجد قسمت یک روزه‌ای

۱۸- در عبارت زیر نقش دستوری کدام واژه، به درستی ذکر نشده است؟ «در پیشاور تقریباً همه فارسی می‌دانند، متنها از فروتنی این را اعتراف نمی‌کنند. محبت آن‌ها نسبت به ما برای من تکان‌دهنده بود و هم ناراحت‌کننده»
 (۱) همه: نهاد (۲) فارسی: مفعول (۳) ناراحت‌کننده: قید (۴) فروتنی: متمم
 گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «ناراحت‌کننده» نقش مسندی دارد برای فعل «بود» که به قرینه‌ی لفظی حذف شده است.

۱۹- کدام جمله از «نهاد + مفعول + مسند + فعل» ساخته شده است؟

(۱) او فقرا و درویشان را لباس پوشانید

(۲) همه‌ی مردم روستای ما به حسن آقا، دکتر می‌گفتند

(۳) علی دوست قدیمی خودش را قهرمان بزرگی می‌دانست

(۴) آن مرد فرزانه و دانا مطلب مهمی را به من یاد داد

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. این گزینه یک جمله چهار جزئی است که علاوه بر نهاد و فعل، دو جزء مفعول و مسند نیز دارد. گزینه‌ی ۱، جمله‌ی چهار جزئی با دو مفعول است. گزینه ۲، جمله‌ی چهار جزئی با متمم و مسند است. در گزینه‌ی ۴، جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و متمم است.

۲۰- در رابطه با زبان «نوشتار معیار» کدام گزینه مورد قبول است؟

(۱) این زبان، فقط زبان آموزشی کشور است.

(۲) نشانه‌ها و عناصر محلی، لهجه‌ای، لغات مهجور فارسی در آن راه دارد.

(۳) این زبان به غیر فارسی‌زبانان آموزش داده می‌شود.

(۴) مطابق دستور زبان فارسی قدیم نوشته شده است.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.